

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9So/117/2014
Identifikačné číslo spisu:	7014200055
Dátum vydania rozhodnutia:	28.10.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:7014200055.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Judity Kokolevkej v právnej veci navrhovateľa: Z.. G. X., bytom X. XX, X., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o starobný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 1. apríla 2014, č.k. 2Sd/3/2014-18, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 1. apríla 2014, č.k. 2Sd/3/2014-18, p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd rozsudkom z 1. apríla 2014, č.k. 2Sd/3/2014-18, potvrdil rozhodnutie číslo XXX XXX XXXX X z 8. novembra 2013, ktorým odporkyňa podľa § 21 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 100/1988 Zb.") a § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.") zamietla žiadosť navrhovateľa z 5. septembra 2013 o priznanie starobného dôchodku od 02. júla 2010. Zamietnutie žiadosti odôvodnila tým, že navrhovateľovi bol Vojenským úradom sociálneho zabezpečenia v Bratislave od 1. novembra 1993 priznaný starobný dôchodok podľa § 132 zákona č. 100/1988 Zb., ktorý sa podľa § 125 ods. 13 zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 328/2002 Z.z.") od 01.07.2002 považuje za výsluhový dôchodok, naďalej je však starobným dôchodkom a jeho priznanie vylučuje možnosť vzniku nároku na starobný dôchodok podľa § 21 zákona č. 100/1988 Zb.

Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva, že tento súd mal preukázané, že navrhovateľ vykonával službu profesionálneho vojaka a vojaka viac ako 20 rokov a rozhodnutím Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia v Bratislave mu bol od 01.11.1993 priznaný starobný dôchodok podľa § 132

zákona č. 100/1988 Zb. Námiťku navrhovateľa, že jemu sa vypláca výsluhový dôchodok nepovažoval za dôvodnú, lebo starobný dôchodok sa iba považuje za výsluhový dôchodok (najmä na účely jeho zvyšovania), naďalej však zostáva starobným dôchodkom. Výsluhový dôchodok podľa § 38 a nasl. zákona č. 328/2002 Z.z. navrhovateľovi nebol priznaný a ani nárok na výsluhový dôchodok podľa tohto zákona mu nevznikol. Krajský súd poukázal aj na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, napr. na rozhodnutie sp.zn. 9So/129/2010 podľa ktorého vznik nároku na starobný dôchodok a jeho výplatu podľa zákona č. 100/1988 Zb. súčasne vylučuje možnosť vzniku nároku na starobný dôchodok podľa § 65 ods.1 zákona o sociálnom poistení a žiadosť o priznanie starobného dôchodku je možné posúdiť iba ako žiadosť o zvýšenie starobného dôchodku.

Z uvedeného dôvodu krajský súd považoval za správny záver odporkyne, že vznik nároku na starobný dôchodok podľa zákona č. 100/1988 Zb. vylučuje možnosť vzniku nároku na starobný dôchodok podľa zákona č. 461/2003 Z.z., preto ak po priznaní starobného dôchodku navrhovateľ platil dôchodkové poistenie za ďalšie obdobie, taká doba je dobou ďalšieho zamestnania po vzniku nároku na starobný dôchodok, na zohľadnenie ktorej v prípade navrhovateľa ja daná právomoc Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia, ktorý mu starobný dôchodok priznal. Z uvedených dôvodov krajský súd preskúmané rozhodnutie odporkyne potvrdil.

Rozsudok krajského súdu napadol navrhovateľ včas podaným odvolaním (označeným navrhovateľom ako „dovolenie“) s tým, že rozsudok súdu prvého stupňa považuje za nesprávny a poukázal na vývoj sociálneho poistenia a právne úpravy v osobitnom systéme (zákon č. 114/1998 Z.z. a zákon č. 328/2002 Z.z.). Namietol, že odporkyňa mala postupovať podľa § 26a zákona č. 100/1988 Zb. a rozhodnúť o jeho nároku na pomerný starobný dôchodok za dobu zamestnania v rokoch 1979 až 1989, keďže službu profesionálneho vojaka v rokoch 1952 až 1979 vykonával v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok. Poukázal na to, že jeho starobný dôchodok sa podľa § 91 zákona č. 114/1998 Z.z. zmenil na výsluhový dôchodok a preto podľa jeho názoru by mu mal byť po zhodnotení doby civilného zamestnania od 01.11.1979 do 31.10.1993 priznaný starobný dôchodok. Súčasne uviedol, že aj počas štúdia na gymnáziu, ktoré ukončil v roku 1952, bol sociálne poistený a tiež bol zamestnaný aj po odchode do dôchodku. Keďže odpracoval cca 48 rokov a má zhodnotených iba 27 rokov služobného pomeru, okolnosť, že 21 rokov zamestnania mu nebolo zhodnotených považuje za diskrimináciu oproti poistencom zo všeobecného systému. Z uvedených dôvodov žiadal, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa trvala na vecnej správnosti svojho rozhodnutia a navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil. Poukázala na skutočnosť, že navrhovateľovi bol priznaný starobný dôchodok podľa § 132 zákona č. 100/1988 Zb. od 1. novembra 1993, ktorý sa podľa § 91 zákona č. 114/1998 Z.z. od 1. mája 1998 považuje za výsluhový dôchodok a podľa § 125 zákona č. 328/2002 Z.z. sa od 1. júla 2002 naďalej považuje za výsluhový dôchodok. Výsluhový dôchodok navrhovateľovi nebol priznaný ani podľa zákona č. 114/1998 Z.z., ani podľa zákona č. 328/2002 Z.z., preto nie je možné v jeho prípade postupovať podľa § 26a zákona č. 100/1988 Zb., ktorý upravuje podmienky nároku na pomerný starobný dôchodok profesionálneho vojaka v prípade, ak mu bol priznaný výsluhový dôchodok. Žiadosť navrhovateľa o zhodnotenie dôb tzv. civilného zamestnania je možné považovať len za žiadosť o zvýšenie už priznaného a vyplácaného dôchodku a to Vojenským úradom sociálneho zabezpečenia

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods.2 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu bez pojednávania v súlade s § 250ja ods.2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť.

Predmetom preskúmania bolo rozhodnutie odporkyne o zamietnutí žiadosti navrhovateľa o starobný dôchodok.

Vek 60 rokov, potrebný na nárok na starobný dôchodok podľa zákona č. 100/1988 Zb., navrhovateľ dovŕšil XX.XX.XXXX (predo dňom účinnosti zákona č. 461/2003 Z.z.) a k tomuto dňu splnil aj

podmienky nároku na starobný dôchodok.

Z obsahu spisov vrátane administratívneho spisu odporkyne vyplýva, že navrhovateľ je od 01. novembra 1993 poberateľom starobného dôchodku, priznaného mu rozhodnutím Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia podľa § 132 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov. Pre nárok a výmeru starobného dôchodku mu bola podľa potvrdenia Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia č. 65403002523305 z 19. augusta 2013 zhodnotená doba zamestnania v rozsahu 39 rokov, z toho 21 rokov v I. kategórii funkcií, 15 rokov v II. kategórii a 12 rokov v III. kategórii, teda s prihliadnutím tak na dobu trvania služby profesionálneho vojaka (v rozsahu 27 rokov) ako aj doby trvania tzv. „civilného“ zamestnania. Pre zvýšenie dôchodku za ďalšie zamestnanie po vzniku nároku na starobný dôchodok mu bola započítaná doba od 07.07.1989 do 31.10.1993. Podľa § 91 zákona č. 114/1998 Z.z. sa starobný dôchodok navrhovateľa od 01.05.1998, t.j. odo dňa účinnosti zákona č. 114/1998 Z.z., považuje za výsluhový dôchodok a podľa § 125 ods. 13 zákona č. 328/2002 Z.z. sa od 01.07.2002 považuje naďalej za výsluhový dôchodok.

Námietka navrhovateľa, že jeho starobný dôchodok sa zmenil na výsluhový dôchodok, nie je dôvodná. Nárok na dávku výsluhového zabezpečenia totiž mohol vzniknúť najskôr od 01.05.1998 (od účinnosti zákona č. 114/1998 Z.z.), a to iba v prípade, ak profesionálny vojak splnil podmienky uvedené v § 26 tohto zákona.

Podľa § 91 ods. 1 zákona č. 114/1998 Z.z., ktoré je prechodným ustanovením zákona, starobné dôchodky z I. a II. kategórie funkcií, na ktoré vznikol nárok podľa doterajšieho predpisu a tento nárok trvá ku dňu účinnosti tohto zákona, sa považujú za výsluhové dôchodky podľa tohto zákona vo výške, v akej patrili ku dňu účinnosti tohto zákona, a zvyšujú sa od tohto dňa o 12%.

Podľa § 125 ods.13 zákona č. 328/2002 Z.z., ktoré je prechodným ustanovením zákona, výsluhové dôchodky priznané a vyplácané podľa § 89 ods. 2 a 3, § 91, § 92 ods. 2 a § 94 zákona č. 114/1998 Z.z. o sociálnom zabezpečení vojakov v znení neskorších predpisov sa odo dňa účinnosti tohto zákona považujú za výsluhové dôchodky podľa tohto zákona vo výške, v akej patrili ku dňu jeho účinnosti, a od tohto dňa sa zvyšujú o 10%. Na výplatu týchto dôchodkov je príslušný útvar sociálneho zabezpečenia ministerstva alebo Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia. Výplata týchto dôchodkov sa financuje z osobitného účtu.

Z citovaných ustanovení vyplýva, že starobný dôchodok navrhovateľa nie je výsluhovým dôchodkom podľa zákona č. 114/1998 Z.z., ani podľa zákona č. 328/2002 Z.z., za taký výsluhový dôchodok sa iba považuje, a to predovšetkým na účely ďalšej valorizácie tohto dôchodku.

Záver, že starobný dôchodok navrhovateľa nie je výsluhovým dôchodkom podľa zákona č. 114/1998 Z.z., resp. zákona č. 328/2002 Z.z. vyplýva aj z iného spôsobu výpočtu výsluhového dôchodku, ktorý je podľa § 28 zákona č. 114/1998 Z.z. a aj podľa § 39 zákona č. 328/2002 Z.z. odvodený len od doby trvania služobného pomeru, kým starobný dôchodok navrhovateľa bol priznaný podľa všeobecného predpisu o sociálnom zabezpečení (zákon č. 100/1988 Zb.) a jeho výška bola odvodená aj od doby tzv. civilného zamestnania.

Odvolací súd poznamenáva, že v konaní o preskúmanie rozhodnutia odporkyne z 8. novembra 2013 o nároku na starobný dôchodok nie je oprávnený posudzovať otázku zvyšovania výsluhových dôchodkov v porovnaní so starobnými dôchodkami zo všeobecného systému. Pri jeho rozhodovaní je preto irelevantná skutočnosť, že výsluhové dôchodky a dávky, ktoré sa podľa prechodných ustanovení zákona č. 328/2002 Z.z. považujú za výsluhové dôchodky podľa tohto zákona, sa v zmysle § 68 zákona č. 328/2002 Z.z. zvyšujú v závislosti od počtu rokov trvania služobného pomeru. Ak navrhovateľ dospel k názoru, že jeho starobný dôchodok, ktorý sa považuje za výsluhový dôchodok bol valorizovaný nesprávne, má možnosť obrátiť sa s takou námietkou na Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia.

Podľa § 26a ods. 1 a 2 zákona č. 100/1988 Zb. v znení zákona č. 222/2003 Z.z. účinnom od 1. júla

2003 policajt, profesionálny vojak a vojak prípravnej služby má nárok na pomerný starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 10 rokov a dosiahol vek aspoň 60 rokov. Policajtom, profesionálnemu vojakovi a vojakovi prípravnej služby sa do doby zamestnania potrebnej na nárok na pomerný starobný dôchodok nezapočítava profesionálna služba, ak túto službu vykonával v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok alebo ak policajtom, profesionálnemu vojakovi a vojakovi prípravnej služby bol priznaný invalidný výsluhový dôchodok.

Ustanovenie § 26a zákona č. 100/1988 Zb. v znení zákona č. 107/1999 Z.z. upravuje s účinnosťou od 01. júla 1999 podmienky nároku na pomerný starobný dôchodok profesionálneho vojaka. Bolo prijaté v nadväznosti na zákon č. 114/1998 Z.z. o výsluhovom zabezpečení vojakov. Od 01. júla 2003 sa týka aj policajtov vzhľadom na zákon č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov. Jeho použitie je však možné iba v prípade, že vojak, resp. policajt mali priznané výsluhové dôchodky podľa zákona č. 114/1998 Z.z., resp. od 01. júla 2002 podľa zákona č. 328/2002 Z.z., čo v prípade navrhovateľa splnené nie je.

Pokiaľ teda navrhovateľ namietal, že odporkyňa mala posudzovať jeho žiadosť podľa § 26a zákona č. 100/1988 Zb. a rozhodnúť o jeho nároku na pomerný starobný dôchodok za dobu zamestnania v rokoch 1979 až 1989, táto jeho námietka nie je dôvodná, lebo výsluhový dôchodok mu nebol priznaný ani podľa zákona č. 114/1998 Z.z., ani podľa zákona č. 328/2002 Z.z. Použitie § 26a zákona č. 100/1988 Zb. neprichádza do úvahy v prípade vzniku nároku na starobný dôchodok podľa Piatej časti zákona č. 100/1988 Zb. (§§ 132 a 133)

Podľa § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. v konaniach o nárokoch na dávky a ich výplatu z nemocenského poistenia, dôchodkového zabezpečenia, o nároku na úpravu dôchodku z dôvodu jediného zdroja príjmu, o nárokoch na náhradu škody spôsobenú pracovným úrazom alebo chorobou z povolania, o nároku zamestnanca z pracovného pomeru, ktoré sa uspokojovali z garančného fondu (ďalej len „peňažná náhrada“) a o nároku na podporu v nezamestnanosti, ktoré vznikli pred 1. januárom 2004, o ktorých nebolo do tohto dňa právoplatne rozhodnuté, a o priznaní, odňatí alebo zmene sumy dávky, náhrady škody spôsobenej pracovným úrazom alebo chorobou z povolania alebo podpory v nezamestnanosti za obdobie pred 1. januárom 2004, aj keď o uvedenej dávke, náhrade škody, peňažnej náhrade alebo podpore v nezamestnanosti už bolo právoplatne rozhodnuté, sa rozhodne podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 s odchýlkami ďalej ustanovenými.

Ak teda odporkyňa zamietla žiadosť navrhovateľa o starobný dôchodok s odôvodnením, že vznik nároku na starobný dôchodok a jeho priznanie podľa § 132 zákona č. 100/1988 Zb. vylučuje možnosť vzniku nároku na starobný dôchodok podľa § 21 zákona č. 100/1988 Zb. v spojení s § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., rozhodla v súlade so zákonom.

Vzhľadom na uvedené navrhovateľovi nemožno priznať ďalší starobný dôchodok a z toho dôvodu je nedôvodná aj jeho požiadavka, aby mu boli pre nový nárok na starobný dôchodok započítané doby zamestnania pred 18. rokom veku a ďalšie doby zamestnania, ktoré mu už raz boli zhodnotené pre nárok a výšku starobného dôchodku, priznaného od 01.11.1993.

Odvolací súd poznamenáva, že pokiaľ navrhovateľ uplatňuje nárok na zhodnotenie ďalšej doby zamestnania po vzniku nároku na starobný dôchodok v dobách od 01.11.1993 do 30.06.1998, o takom nároku je príslušný rozhodovať príslušný Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia. V § 143d zákona č. 328/2002 Z.z. je daná právomoc útvaru Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia, ktorému právomoc na rozhodovanie o starobnom dôchodku profesionálnych vojakov a jeho výplate patrila v zmysle § 142 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu podľa § 219 v spojení s § 250ja ods. 3 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 224 ods.1 v spojení s § 250k ods. 1 a § 205l ods. 2 O.s.p. tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľ v odvolacom

konaní nebol úspešný.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.